

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE Zwolle

Gasunie Transport Services B.V.
T.a.v. Antea Nederland B.V.
[REDACTED]
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Prinses Beatrixlaan 2
Den Haag

Postbus 40225
8004 DE Zwolle
www.rvo.nl

T 088 042 42 42
omgevingswetnatuur@rvo.nl

Onze referentie
2025042301507

Kenmerk
OWFF/2025/034.toek

Relatienummer
[REDACTED]

Bijlagen
4

Datum 1 juli 2025
Betreft Beslissing aanvraag flora- en fauna-activiteit

Geachte [REDACTED],

Op 23 april 2025 heeft u een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met de aanvullingen van 23 mei 2025 en 23 juni 2025 beoordeeld. In deze brief leest u mijn beslissing en wat dit voor u betekent.

Inhoud aanvraag

U heeft een aanvraag gedaan voor het project '0496049.100 Gasunie S-6210 Hilversum Flora/Fauna-activiteit', in de gemeenten Laren en Baarn. Het project betreft het verwijderen van een afsluiterschema. Het bestaande afsluiterschema S-6210 wordt in zijn geheel, inclusief leiding- en installatieonderdelen, verwijderd middels open ontgraving. Nabij het bestaande afsluiterschema wordt een nieuw afsluiterschema gerealiseerd, die wordt aangesloten op de bestaande gasleidingen. Voorafgaand aan het loskoppelen van de gasvoerende leiding wordt een noodleiding aangebracht om het gastransport te kunnen continueren. De aanleg van de nieuwe leidingen en schema zal plaatsvinden door middel van open ontgraving. Daarbij wordt een sleuf gegraven en de leiding vanaf maaiveld in de sleuf aangelegd en aangesloten op het bestaande netwerk. Ter hoogte van het leidingdeel nabij de Oud-Eemnesserweg wordt een passtuk geplaatst zodat een doorgaande leiding ontstaat. Nadat het nieuwe leidingwerk in bedrijf is genomen worden de bestaande leidingdelen (waar mogelijk) verwijderd. Om een tijdelijke rijweg te realiseren worden 4 bomen gekapt. De werkzaamheden staan gepland in de periode juni tot en met december 2025.

U vraagt een omgevingsvergunning aan voor een flora- en fauna-activiteit zoals bedoeld in artikel 11.54, lid 1, sub a en b van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) voor exemplaren van de hazelworm (*Anguis fragilis*), de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en de ringslang (*Natrix helvetica*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 1 juli 2025 tot en met 31 december 2025 een omgevingsvergunning voor een flora-en fauna-activiteit, zoals bedoeld in artikel 11.54, lid 1, sub b van het Bal voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de hazelworm, de levendbarende hagedis en de ringslang.

Ik verleen u geen omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit, zoals bedoeld in artikel 11.54, lid 1, sub a voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen van de hazelworm, de levendbarende hagedis en de ringslang.

In bijlage 1 licht ik mijn besluit toe.

Voor deze omgevingsvergunning gelden de volgende voorschriften:

Algemene voorschriften

- a. Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
- b. Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de werkzaamheden die volgens de aanvraag worden uitgevoerd. Dit geldt niet als dit anders in deze omgevingsvergunning staat.
- c. Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze staatssecretaris (volgens artikel 4.12 Omgevingsbesluit).
- d. Het gebied waarvoor deze omgevingsvergunning geldt, is het plangebied voor de realisatie van het project '0496049.100 Gasunie S-6210 Hilversum Flora/Fauna-activiteit'. Het plangebied ligt in de gemeenten Laren en Baarn. Dit is weergegeven in figuur 1 van het bij de aanvullingen gevoegde rapport 'Activiteitenplan flora & fauna-activiteit Afsluiterschema S-6210 Baarn en Laren' van 23 mei 2025 (bijlage 2 bij dit besluit).
- e. De omgevingsvergunninghouder neemt meteen contact op met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project (voorzien wordt dat) zich een andere ecologische situatie voordoet dan degene waar onder genoemde specifieke voorschriften aan refereren of andere handelingen dan bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze omgevingsvergunning kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de omgevingsvergunninghouder of haar rechtsopvolgers, of partijen die in opdracht van de omgevingsvergunninghouder werken. De omgevingsvergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de goede naleving van deze omgevingsvergunning.
- g. U stelt een ecologisch werkprotocol op, waarin alle voorschriften staan. U informeert alle betrokken partijen over het werkprotocol, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie.
- h. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden ligt er een afschrift van deze omgevingsvergunning, de bijbehorende brief, het ecologisch werkprotocol en het logboek op de locatie van de werkzaamheden. Deze worden op verzoek getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- i. De vergunninghouder vult het bijgevoegde meldingsformulier volledig in en stuurt deze samen met het ecologisch werkprotocol naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Hij of zij doet dit zodra de startdatum van de werkzaamheden bekend is.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
1 juli 2025

Onze referentie
2025042301507

Kenmerk
OWFF/2025/034.toek

Specifieke voorschriften

- j. U voert de maatregelen uit zoals beschreven in hoofdstuk 7 het bij de aanvullingen gevoegde rapport 'Activiteitenplan flora & fauna-activiteit Afsluiterschema S-6210 Baarn en Laren' van 23 mei 2025 (bijlage 3 bij dit besluit) en de aanvullingen van 23 juni 2025 (bijlage 4 bij dit besluit). Hierbij houdt u zich aan de voorschriften.
- k. U dient rekening te houden met de kwetsbare periode van hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang door het werkterrein natuurvrij te maken in de periode voorafgaand aan de voortplanting van hazelworm (augustus tot en met september) en levendbarende hagedis (vanaf eind juli tot en met september). Onder natuurvrij maken wordt het plaatsen van schermen, kort maaien en wegvangen met reptielenplaten verstaan. Voor ringslang zijn er geen geschikte voortplantingsplaatsen aanwezig (aangetroffen broeihoop is handmatig gecontroleerd en als ongeschikt beoordeeld vanwege het ontbreken van vers organisch materiaal en daardoor het ontbreken van broei).
- l. U dient een reptielenscherm (bijvoorbeeld van HDPE) te plaatsen met een hoogte van 60 centimeter. Het scherm dient 50 centimeter boven het maaiveld uit te steken en minimaal 10 centimeter ingegraven te worden.
- m. Om de 25 meter en in de hoeken worden uittredeplaatsen gemaakt zodat onvermoed in het werkterrein aanwezige reptielen zelfstandig het werkterrein kunnen verlaten. De uittredeplaatsen hebben een helling van maximaal 30 graden.
- n. De ecologisch deskundige controleert bij het scherm rond de alternatieve rijweg wekelijks of de uittredeplaatsen nog functioneel zijn. Indien de uittredeplaatsen niet (meer) functioneel zijn worden deze direct hersteld.
- o. Ook ter plaatse van de broeihoop (op het opslagterrein) dient de ecologisch deskundige wekelijks (gedurende de werkzaamheden) de staat van de uittredeplaatsen te controleren.
- p. Er dient wekelijks door een ecologisch deskundige gecontroleerd te worden of het reptielenscherm nog functioneel is. Het reptielenscherm dient te allen tijde functioneel te zijn en direct te worden hersteld indien deze niet (meer) functioneel is.
- q. Ten minste 3 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden wordt het werkterrein kort gemaaid. Hierbij dient een maaihoogte van 10 centimeter te worden gehanteerd zodat er voldoende zicht is op de eventuele aanwezigheid van reptielen. Wanneer door hergroei van de vegetatie het zicht op de bodem (en daarmee het zicht op de aanwezigheid van kruipende reptielen) onvoldoende is, dienen deze maaiwerkzaamheden te worden herhaald.
- r. Gevangen dieren worden handmatig naar de buitenkant van de schermen verplaatst. Bij het hanteren van dieren wordt het hygiëneprotocol van RAVON gevolgd.
- s. Het controleren van de reptielenplaten en het afvangen van dieren wordt uitgevoerd door een ecologisch deskundige op het gebied van reptielen. De reptielenplaten worden ten minste wekelijks gecontroleerd.
- t. De werkzaamheden kunnen pas starten na vrijgave van het gebied door een ecologisch deskundige op het gebied van reptielen. Dit kan pas nadat er 5 opeenvolgende dagen met voor reptielen gunstige weersomstandigheden geen exemplaren binnen de schermen meer zijn waargenomen en aangetroffen.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
1 juli 2025

Onze referentie
2025042301507

Kenmerk
OWFF/2025/034.toek

- u. Voor reptielen gunstige weersomstandigheden betreft een dagtemperatuur tussen de 12 en 20 graden Celsius, geen bewolking of neerslag en weinig wind (maximaal 3 op de schaal van Beaufort).

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Overige voorschriften

- v. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor deze omgevingsvergunning is verleend. Deze deskundige legt de ecologische begeleiding vast in een logboek.
- w. Wanneer blijkt dat de in deze omgevingsvergunning gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden uit te voeren, dan doet u een verzoek tot verlenging van deze omgevingsvergunning. Doe dit minimaal 8 weken voor het einde van deze termijn. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
- x. Deze omgevingsvergunning kan worden ingetrokken, wanneer blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Datum
1 juli 2025

Onze referentie
2025042301507

Kenmerk
OWFF/2025/034.toek

Als u bezwaar wilt maken

Bent u het niet eens met deze beslissing? Maak binnen 6 weken na de datum van deze brief digitaal bezwaar. Ga naar www.rvo.nl/bezwaar en kies voor eBezwaar.

Liever per post? Stuur het ondertekende bezwaar naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle. Vermeld de referentie en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt.

Heeft u meer tijd nodig omdat u nog niet alle informatie heeft verzameld? Dan kunt u een voorlopig (pro forma) bezwaar indienen. Zo bent u in ieder geval op tijd. U kunt het bezwaar dan later nog aanvullen.

Meer informatie

Heeft u vragen? Kijk dan op www.rvo.nl/voorwaarden-flora-en-fauna-activiteit voor meer informatie. Chat met ons op www.rvo.nl/contact. Of bel ons op: 088 042 42 42 (lokaal tarief). Uw aanvraag is bij ons bekend onder referentienummer 2025042301507. Gebruik dit nummer als u contact met ons heeft.

¹ Een ecologische deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis. De ecologische deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek te kunnen doen. Hij of zij: (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van beschermde soorten; heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeksmethoden; kan ecologische werkprotocollen uitwerken; kan specifieke maatregelen begeleiden.

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
namens deze:

Saskia Bollerman
Teammanager Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
1 juli 2025

Onze referentie
2025042301507

Kenmerk
OWFF/2025/034.toek

Bijlage 1: Overwegingen Omgevingswet

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Afwijzing artikel 11.54, lid 1, sub a van het Besluit activiteit leefomgeving

Uit de aanvraag blijkt dat een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is aangevraagd als bedoeld in artikel 11.54, lid 1, sub a van het Bal voor zover dit betreft het opzettelijk doden en vangen van dieren. Een omgevingsvergunning voor het opzettelijk doden van de hazelworm, de levendbarende hagedis en de ringslang is in casu niet aan de orde. Er worden door u voldoende maatregelen genomen om het opzettelijk doden te voorkomen. Een omgevingsvergunning voor het opzettelijk vangen van de hazelworm, de levendbarende hagedis en de ringslang is ook niet aan de orde, omdat het niet de bedoeling is deze exemplaren definitief aan de natuur te onttrekken en onder u te houden, maar direct te verplaatsen binnen hun natuurlijke leefomgeving. Slechts als soorten niet binnen een redelijke termijn worden teruggeplaatst, heeft u een omgevingsvergunning nodig voor een flora- en fauna-activiteit zoals genoemd in artikel 11.54, lid 1, sub a van het Bal. De zorgplicht uit artikel 11.27 van het Bal is wel van toepassing. Er worden door u maatregelen voorgesteld om de zorgplicht na te leven.

Datum
1 juli 2025

Onze referentie
2025042301507

Kenmerk
OWFF/2025/034.toek

Instandhouding van de hazelworm, de levendbarende hagedis en de ringslang

Artikel 11.54, lid 1, sub b van het Besluit activiteiten leefomgeving

De hazelworm, levendbarende hagedis en de ringslang zijn in het plangebied aangetroffen. De hazelworm is verspreid over het gehele onderzoeksgebied waargenomen. Maximaal werden 4 hazelwormen op één dag gezien. Enkele exemplaren van de levendbarende hagedis zijn aangetroffen ter plaatse van de locatie van de noodleiding. Er is slechts één ringslang aangetroffen. Dit was eveneens ter plaatse van de geplande noodleiding.

Door de graafwerkzaamheden (voor een klein deel van de noodleiding) en het aanleggen van de alternatieve rijweg kunnen rustplaatsen van de hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang worden vernield. Op 2 plekken worden bestaande takkenrillen doorbroken. Ook kunnen door de werkzaamheden dieren gewond raken of worden gedood.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soorten tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor. Deze beschrijft u in hoofdstuk 7 het bij de aanvullingen gevoegde rapport 'Activiteitenplan flora & fauna-activiteit Afsluiterschema S-6210 Baarn en Laren' van 23 mei 2025 en de aanvullingen van 23 juni 2025.

U stelt de volgende maatregelen voor:

Bij de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de minst kwetsbare periode van hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang door het werkterrein natuurvrij te maken in de periode voorafgaand aan de voortplanting van hazelworm (augustus tot en met september) en levendbarende hagedis (vanaf eind juli tot en met september). Voor ringslang zijn er geen geschikte voortplantingsplaatsen aanwezig (de aangetroffen broeihoop is handmatig gecontroleerd en als ongeschikt beoordeeld vanwege het ontbreken van vers organisch materiaal en daardoor het ontbreken van broei).

Er moet worden voorkomen dat zich ten tijde van de werkzaamheden reptielen in het werkgebied bevinden. Hiertoe wordt een reptielenscherm geplaatst tussen de tijdelijke rijweg voor bestemmingsverkeer en de heide. Ook wordt een reptielenscherm rond de broeihoop en de bosrand bij het opslagterrein geplaatst.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
1 juli 2025

Onze referentie
2025042301507

Kenmerk
OWFF/2025/034.toek

Het plaatsen van de schermen vindt plaats onder begeleiding van een ter zake kundig ecologisch deskundige. De schermen worden geplaatst in de actieve periode van reptielen (tussen eind juni tot en met september 2025).

In juni worden aan de hei-kant van de takkenril reptielenplaten aangebracht. Door de sterke aantrekkingskracht van deze kunstmatige schuilplaatsen worden reptielen uit de smalle strook gelokt.

Op de dag dat het reptielenscherm wordt geplaatst wordt het terrein voorafgaand gecontroleerd door een ecooloog op beschermde soorten. Als de ecooloog de locatie ecologisch vrijgeeft wordt de vegetatie gemaaid en een smalle strook gefreesd, de berken gekapt en de aanwezige takkenrillen verplaatst tot buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het verplaatsen van de takkenrillen wordt handmatig uitgevoerd en in bijzijn van de ecooloog.

Wanneer de locatie vrij gemaakt is van vegetatie wordt een 20 centimeter diepe geul gemaakt (bijvoorbeeld met een greppelfrees). In intervallen van 4 meter wordt een piket in de grond geslagen. Hiertegen wordt het reptielenscherm (bijvoorbeeld van HDPE) geplaatst met een hoogte van 60 centimeter. Het scherm dient 50 centimeter boven het maaiveld uit te steken en minimaal 10 centimeter ingegraven te worden.

Om de 25 meter en in de hoeken worden uittredeplaatsen gemaakt zodat onvermoed in het werkterrein aanwezige reptielen zelfstandig het werkterrein kunnen verlaten. De uittredeplaatsen hebben een helling van maximaal 30 graden. De ecologisch deskundige controleert wekelijks of de uittredeplaatsen nog functioneel zijn. Indien de uittredeplaatsen niet (meer) functioneel zijn worden deze direct hersteld.

Om voldoende afstand tot de ontsluitingsweg te houden, maar niet te dicht tot de werkzaamheden te komen wordt het scherm ter plaatse van de uittredeplaatsen over een korte afstand naar buiten verplaatst (plaatselijk wordt het scherm meer naar buiten geplaatst).

De ecologisch deskundige controleert bij het scherm rond de alternatieve rijweg wekelijks of de uittredeplaatsen nog functioneel zijn. Indien de uittredeplaatsen niet (meer) functioneel zijn worden deze direct hersteld.

Een tweede scherm wordt geplaatst tussen de potentiële broeihoop en het opslagterrein. Dit scherm wordt op dezelfde wijze aangelegd als bij het heideterrein. Zekerheidshalve wordt dit scherm doorgetrokken langs de bosrand.

Doordat er momenteel nauwelijks meer sprake is van broei en de potentiële broeihoop in slechte staat is (deze is ingeklonken en gedeeltelijk verteerd) kan het scherm op 1 meter van de potentiële broeihoop worden geplaatst.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Er worden minimaal 10 reptielenplaten verspreid neergelegd binnen de schermen om dieren af te vangen, dit zal de enige vorm van dekking binnen het gebied worden en biedt hiermee de optie om de dieren met de hand te vangen.

Datum
1 juli 2025

Afvangen zal gebeuren onder voor reptielen geschikte weersomstandigheden zodat de dieren voldoende mobiel zijn.

Onze referentie
2025042301507

Ter aanvulling worden in het heideterrein 5 reptielenplaten neergelegd als (tijdelijke) verblijfplaats.

Kenmerk
OWFF/2025/034.toek

Met het behouden en deels verplaatsen van de reeds aanwezige takkenrillen blijven potentiële verblijfplaatsen en beschutting voor reptielen in het gebied aanwezig.

Na afronding van de werkzaamheden kan ter plaatse van de graaf- en opslaglocaties opnieuw een voor reptielen geschikte heidevegetatie ontwikkelen. Om te voorkomen dat de kwetsbare heideontwikkeling (en daarmee toekomstig leefgebied van reptielen) betreden wordt, wordt langs de randzone een nieuwe takkenril geplaatst.

De reptielenschermen worden uiterlijk 31 december 2025 weggehaald.

De maatregelen die u voorstelt zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping hierop heb in de omgevingsvergunning aanvullende voorschriften o. tot en met u. opgenomen.

U stelt voor om ter plaatse van de broeihoop (op het opslagterrein) de ecologisch deskundige gedurende de werkzaamheden eens per maand de staat van de uittredeplaatsen te laten toetsen. Hierbij wordt gesteld dat dit hier voldoende is aangezien er slechts sprake is van een opslagterrein. Ik heb ter aanscherping in het besluit opgelegd dat ook hier de functionaliteit van de uittredeplaatsen wekelijks gecontroleerd dient te worden. Er kan bij het plaatsen of manoeuvreren binnen het opslagterrein immers schade optreden, waardoor deze de functionaliteit verliezen. Aangezien de ecologisch deskundige toch al wekelijks ter plaatse is, betreft het hier een zeer beperkte inspanning om risico's op de aanwezigheid van dieren in het werkterrein te minimaliseren.

Daarnaast dient wekelijks door een ecologisch deskundige gecontroleerd te worden of het reptielenscherm nog functioneel is, op beide locaties. Het reptielenscherm dient te allen tijde functioneel te zijn en direct te worden hersteld indien deze niet (meer) functioneel is.

Het werkterrein dient ten minste 3 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden te worden gemaaid. U dient hierbij een maaihoogte van 10 centimeter aan te houden zodat er voldoende zicht is op de eventuele aanwezigheid van kruipende reptielen.

Wanneer door hergroei van de vegetatie het zicht op de bodem (en daarmee het zicht op de aanwezigheid van reptielen) onvoldoende is, worden deze maaierwerkzaamheden herhaald.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Gevangen dieren dienen handmatig naar de buitenkant van de schermen te worden verplaatst. Bij het hanteren van dieren wordt het hygiëneprotocol van RAVON gevolgd.

Datum
1 juli 2025

Onze referentie
2025042301507

Het controleren van de reptielenplaten en het afvangen van dieren wordt uitgevoerd door een ecologisch deskundige op het gebied van reptielen. De reptielenplaten worden ten minste wekelijks gecontroleerd.

Kenmerk
OWFF/2025/034.toek

De werkzaamheden kunnen pas starten na vrijgave van het gebied door een ecologisch deskundige op het gebied van reptielen. Dit kan pas nadat er 5 opeenvolgende dagen met voor reptielen gunstige weersomstandigheden geen exemplaren binnen de schermen meer zijn waargenomen en aangetroffen. Voor reptielen gunstige weersomstandigheden betreft een dagtemperatuur tussen de 12 en 20 graden Celsius, geen bewolking of neerslag en weinig wind (maximaal 3 op de schaal van Beaufort).

Met inachtneming van de door u voorgestelde maatregelen en de in deze vergunning opgelegde aanvullende voorschriften wordt voorkomen dat exemplaren van de hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang in het plangebied aanwezig zijn gedurende de werkzaamheden en daardoor worden verwond of gedood. Door de werkzaamheden neemt het essentiële functionele leefgebied van de hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang (tijdelijk) af en kunnen voortplantings- en rustplaatsen worden beschadigd en vernield. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 11.54 Bal, lid 1, sub b van de Omgevingswet. Om deze reden wordt de omgevingsvergunning verleend.

Staat van instandhouding hazelworm

Sinds 1994 tonen de populatieaantallen van de hazelworm een matige toename, hoewel de trend van de afgelopen 12 jaar stabiel is. De verspreiding van de soort is matig toegenomen. De hazelworm heeft waarschijnlijk profijt gehad van beschermingsmaatregelen en op reptielen gerichte beheermaatregelen in natuurgebieden.

De landelijke staat van instandhouding van de hazelworm is gunstig. Er zijn geen rapportages van de regionale of lokale staat van instandhouding, echter is er geen aanleiding dat de lokale (Het Gooi is één van de landelijke kerngebieden van de soort) of regionale situatie afwijkt van de landelijke staat van instandhouding. In het onderzoek is de soort regelmatig in lage aantallen aangetroffen. Door het recent verleggen van de ontsluitingsweg (waar nu de tijdelijke ontsluiting gepland is) wordt het leefgebied vergroot en wordt de kans op verkeersslachtoffers verminderd. Gezien het feit dat de werkzaamheden tijdelijk zijn, worden er geen negatieve effecten op de staat van instandhouding verwacht.

Door de maatregelen die worden getroffen wordt de lokale staat van instandhouding niet aangetast. Er is slechts sprake van een tijdelijk verlies van een klein deel van het habitat. Daarnaast zijn er genoeg uitwijkmogelijkheden voor de soort.

De staat van instandhouding van de hazelworm komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de omgevingsvergunning opgelegde voorschriften.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Staat van instandhouding levendbarende hagedis

Sinds 1994 tonen de populatieaantallen van de levendbarende hagedis een matige afname en in de laatste 12 jaar zelfs een sterke afname. De verspreiding van de soort is matig afgenomen. De achteruitgang van de levendbarende hagedis is het meest duidelijk zichtbaar in cultuurlandschap waar de soort te lijden heeft onder schaalvergroting en intensivering van landgebruik. De landelijke staat van instandhouding is als ongunstig tot slecht beoordeeld. Er zijn geen aanwijzingen dat dit regionaal of lokaal anders is.

Datum
1 juli 2025

Onze referentie
2025042301507

Kenmerk
OWFF/2025/034.toek

Door de maatregelen die worden getroffen wordt de lokale staat van instandhouding niet aangetast. Er is sprake van een tijdelijk verlies van een klein deel van het habitat. Daarnaast zijn er genoeg uitwijkmogelijkheden voor de soort.

De staat van instandhouding van de levendbarende hagedis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de omgevingsvergunning opgelegde voorschriften.

Staat van instandhouding ringslang

Sinds 1994 tonen de populatieaantallen van de ringslang een stabiele trend, hoewel er de afgelopen 12 jaar sprake is van een matige afname. De verspreiding van de soort is wel matig toegenomen. De ringslang wordt genoemd als één van de soorten die profijt heeft gehad van beschermingsmaatregelen en op reptielen gerichte beheermaatregelen in natuurgebieden. Voor de recente afname zijn verschillende mogelijke oorzaken zoals klimaatverandering en veranderingen in het voedselaanbod. De landelijke staat van instandhouding van de ringslang werd in 2019 nog als gunstig beoordeeld.

Het projectgebied vormt hoogstens een deelbiotoop, de soort werd hier op voorhand niet verwacht. Dit vanwege de droge terreinkenmerken en het ontbreken van waterrijke structuren. Ten westen van de A27, die een harde barrière vormt, ligt de bron van de losse waarnemingen in de ruime omgeving van het plangebied. Van deze locatie zijn geen gestructureerde waarnemingen bekend waarmee de regionale staat van instandhouding kan worden bepaald.

Door de maatregelen die worden getroffen wordt de lokale staat van instandhouding niet aangetast. Er is sprake van een tijdelijk verlies van een klein deel van het habitat. Door optimalisatie van de broeihoop wordt, binnen de natuurkwaliteit van de omgeving, het biotoop geoptimaliseerd. Daarnaast zijn er genoeg uitwijkmogelijkheden voor de soort.

De staat van instandhouding van de ringslang komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de omgevingsvergunning opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

De voorgenomen werkzaamheden zijn specifiek voor deze locatie. Alternatieve locaties voor de uitvoering van de werkzaamheden zijn dan ook niet aan de orde.

Voor de inrichting van het projectgebied zijn verschillende alternatieven overwogen. De nu gekozen werkwijze heeft, binnen de randvoorwaarden dat de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd (in verband met veiligheid), een zeer beperkt en slechts tijdelijk effect op flora en fauna. Hiermee is de gekozen werkwijze een beter alternatief dan de andere onderzochte alternatieven.

Zo is overwogen om het verkeer van en naar De Schaapskooi en trainingslocatie Drakenburg in zuidelijke richting om te leiden. Hierdoor zou minder ruimte nodig zijn bij het afsluiterschema en blijft de rand van de heide onaangetast. In zuidelijke richting zijn echter geen geschikte rijwegen te realiseren. De alternatieve route zou via een fietspad terug naar de Verlegde Weg over Anna's Hoeve moeten lopen. Dit fietspad zou dan verbreed moeten worden en loopt door bos en ook nog over een stuk heide. Niet alleen is het tijdelijk oppervlakteverlies van natuur hier groter, de weg vormt ook een barrière door het gebied waardoor de risico's op verkeersslachtoffers voor reptielen groter is dan in de huidige situatie. Dit in tegenstelling tot de voorgenomen inrichting waarbij langs de rand van het heidegebied wordt gewerkt. De tijdelijke rijweg is ook niet verder naar het zuiden te realiseren omdat de weg hier een spoorbaan passeert. Deze spoorwegovergang is onbewaakt waardoor de omleiding van verkeer omwille van de verkeersveiligheid niet is toegestaan.

Daarnaast waren er verschillende terreinen die voor de opslag van materiaal gebruikt konden worden. Op de andere mogelijke alternatieve terreinen zijn hazelwormen aanwezig. In het voorgenomen opslagterrein ligt alleen een potentiële broeihoop, waar bij de inventarisatie geen ringslangen zijn waargenomen. De geschiktheid van de hoop als broeihoop is door de ouderdom van het materiaal afgenomen (gebrek aan broei en dus warmte). Er is voor de optie gekozen die leidt tot mogelijke verstoring (waar mitigerende maatregelen voor worden getroffen) in plaats van de opties waarbij verstoring zeker zou zijn.

Er is voor gekozen om een klein deel van de bestaande takkenrillen te verplaatsen in plaats van te verwijderen en vervolgens weer te herstellen. Daarmee is er geen overbruggingsperiode nodig. Takkenrillen zijn gedurende het gehele project en ook na afloop van het project kwalitatief vergelijkbaar, of zelfs verbeterd, aanwezig. De verstoring voor de soorten is hiermee geminimaliseerd.

Het plaatsen van het reptielenscherm vindt plaats in de periode van juni tot en met september. In deze periode zijn de reptielen actief en kunnen deze zich makkelijk verplaatsen. Hiermee wordt de kans op het doden van dieren geminimaliseerd.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de hazelworm, levendbarende hagedis en de ringslang zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit aangevraagd op grond van het belang zoals genoemd in artikel 8.74k, lid 1, sub b van het Besluit kwaliteit leefomgeving 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
1 juli 2025

Onze referentie
2025042301507

Kenmerk
OWFF/2025/034.toek

Op een afsluiterschema kunnen gasstromen worden onderbroken of verlegd. Deze dienen vervangen te worden aan het einde van de technische levensduur. Afsluiterschema S-6210 is sterk verouderd. Indien vervangen van het afsluiterschema niet plaatsvindt neemt het risico op lekkage en daarmee de kans op explosiegevaar toe. Door de ligging nabij de openbare weg is dit een direct risico voor gebruikers van de openbare wegen en paden in de directe omgeving. Daarnaast leidt lekkage van het schema tot milieuschade in een kwetsbaar natuurgebied.

Het afsluiterschema moet daarom vervangen worden. Artikel 14 van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) bepaalt dat een gastransportleiding van 40-bar (of hoger) planologische relevantie kent. Dit betekent dat binnen de op de locatie vigerende bestemmingsplannen geen mogelijkheid is opgenomen om een nieuw afsluiterschema met aansluitleidingen aan te leggen.

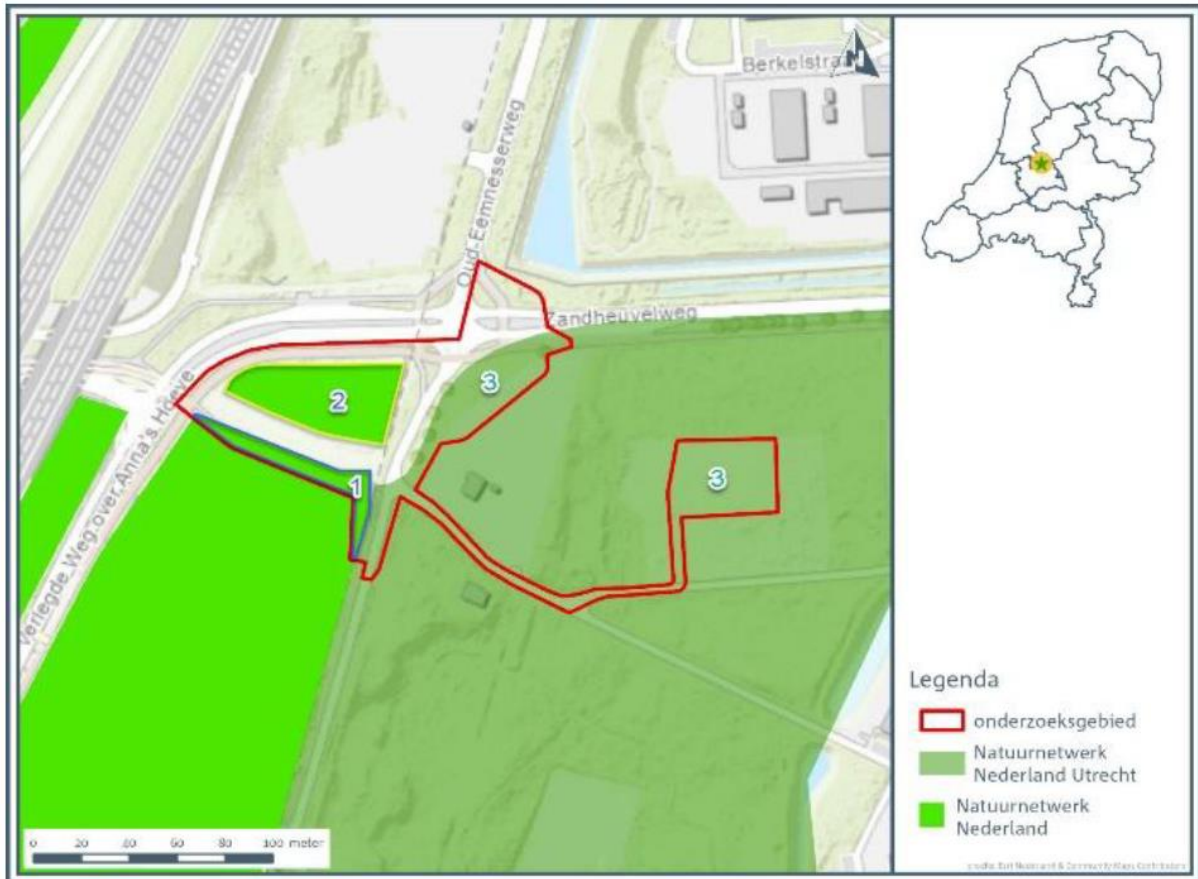
Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is om de negatieve effecten op de hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang, die door de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
1 juli 2025

Onze referentie
2025042301507

Kenmerk
OWFF/2025/034.toek

Figuur 1 Projectgebied en deelgebieden ten opzichte van de NNN. Voor deelgebied 1 (blauw) wordt in dit activiteitenplan een vergunning aangevraagd met betrekking tot de soortenbescherming.

5.3 Doden

Door afscherming van het werkterrein, het wegvangen en het bieden van mogelijkheden om het werkterrein te verlaten worden de in de kennisdocument beschreven maatregelen getroffen om het doden te voorkomen. Ondanks al deze voorzorgsmaatregelen kan door de verscholen leefwijze van reptielen het doden niet worden uitgesloten. Daarom wordt ook voor doden van dieren aangevraagd.

6 Wettelijk belang

Voor het vangen en vernielen van verblijfplaatsen van de hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang wordt vergunning aangevraagd 'in het belang van de Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals vermeld in artikel 8.74l, eerste lid, onder b, sub 3° van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (Bkl).

Als het schema niet wordt vervangen neemt het risico op lekkage en daarmee de kans op explosiegevaar toe. Door de ligging nabij de openbare weg is dit een direct risico voor gebruikers van de openbare wegen en paden en de directe omgeving.

Lekkage van het schema leidt tot milieuschade in kwetsbaar natuurgebied.

Het afsluiterschema S-6210 is verouderd en moet vervangen worden. Met artikel 14 Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) is bepaald dat een 40-bar (en hoger) hoge druk gastransportleiding planologische relevantie kent. Binnen de op de locatie (relevante) vigerende bestemmingsplannen is geen mogelijkheid opgenomen om een nieuw afsluiterschema met aansluitleidingen en een tijdelijke noodvoorziening binnenplannen aan te leggen. In overleg met gemeente Baarn en Laren is overeengekomen om het juridisch planologisch vastleggen van het nieuwe leidingnetwerk middels een bestemmingsplanherziening te realiseren.

7 Mitigatie, Compensatie

7.1 Preventieve maatregelen

Er moet worden voorkomen dat zich ten tijde van de werkzaamheden reptielen in het werkgebied bevinden.

Hiertoe wordt een reptielenscherm geplaatst tussen de tijdelijke rijweg voor bestemmingsverkeer en de heide. Ook wordt een reptielenscherm rond de broeihoop en de bosrand bij het opslagterrein geplaatst (bijlage 3 voor locatie).

Het plaatsen van beide schermen vindt plaats onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog. De schermen worden pas geplaatst na het ontvangen van vergunning én in de periode van half april t/m september (actieve periode reptielen).

7.1.1 Scherm alternatieve rijweg

In juni worden aan de heikant van de takkenril reptielen plaatjes aangebracht. Deze voorziening heeft een hoge aantrekkingskracht op de reptielen waardoor ze uit de smalle strook worden gelokt.

Op de dag dat het reptielenscherm wordt geplaatst wordt het terrein gecontroleerd door de ecooloog op beschermde soorten. Als de ecooloog de locatie vrij geeft wordt de vegetatie gemaaid en een smalle strook gemaaid, de berken gekapt en, enkele meters takkenrillen verplaatst tot buiten de invloedssfeer. Het verplaatsen van takkenrillen gebeurt handmatig en in bijzijn van de ecooloog.

Als de locatie vrij is gemaakt van vegetatie wordt met bijvoorbeeld een greppelfrees een ca. 20 cm diepe geul in de grond gemaakt. In intervallen van 4 meter wordt een piket in de grond geslagen. Hiertegen wordt een scherm (bijvoorbeeld HDPE) bevestigd: minimaal 60 cm hoog, waarvan 50 cm boven de grond.

Om de 25 meter én in hoeken worden 'vluchtheuvels' aangebracht zodat reptielen die in het werkgebied terecht komen, zelfstandig de barrière kunnen passeren. Vluchtheuvels van grond zijn effectiever, maar ook verweringsgevoelig. De vluchtheuvel heeft hellingen met een hoek van maximaal 30°. De grond van de heuvel moet goed aangestampt worden. Desondanks kan de heuvel, met name bij zware regenval, verweren. De ecooloog controleert wekelijks of de vluchtheuvels nog effectief zijn en, zo niet, herstelt deze direct.

Door het flauwe talud dat wordt aangehouden zou het scherm op een grotere afstand tot de tijdelijke ontsluitingsweg moeten worden gehanteerd. Door ter hoogte van de fauna uittreedplaats het scherm richting de wildzijde te plaatsen wordt het areaal onder invloed van

werkzaamheden zo beperkt mogelijk gehouden. In bijlage 3 is dit schematisch weergegeven.

7.1.2 Scherm opslagterrein

Een tweede scherm wordt geplaatst tussen de hoop met organisch materiaal, die mogelijk fungeert als broeihoop, en het opslagterrein. Dit scherm wordt op dezelfde wijze aangelegd als die bij de heide. Zekerheidshalve wordt het scherm doorgetrokken langs de bosrand. In bijlage 3 is een detailuitwerking van het reptielenscherm opgenomen.

Doordat er actueel nauwelijks broei aanwezig is en de hoop enorm is ingeklonken wordt afgeweken van de in het nadere onderzoek aangegeven buffer (5 meter) rond de broeihoop. Er kan volstaan worden met een buffer van 1 meter omdat de hoop minder uitzakt. De ecooloog toetst gedurende de werkzaamheden eens per maand de staat van het scherm.

7.2 Overige zorgmaatregelen

7.2.1 Algemene broedvogels

Bomen worden buiten het broedseizoen verwijderd, in de periode van september t/m februari. Als de bomen binnen het broedseizoen (maart t/m augustus) worden verwijderd moet een ecooloog deze voor de kap natuurvrij verklaren middels een gerichte veldinspectie.

7.2.2 Das

Dassen kunnen zich 's nachts door het gebied verplaatsen. Om te voorkomen dat dassen in werkputten of geulen vast komen te zitten, worden deze aan tenminste één zijde uitgerust met een grondlichaam of een ruwe loopplank van maximaal 45°. Daarmee kunnen dassen zelfstandig de ontgraving verlaten.

Op de plekken waar gewerkt wordt met een ontgraving met bekisting is de kans dat de dieren vast komen te zitten minimaal en worden geen extra voorzorgsmaatregelen genomen.

7.2.3 Japanse duizendknoop

In het kader van de zorgplicht moet verspreiding van de Japanse duizendknoop voorkomen worden. Alle plekken met Japanse duizendknoop zijn in april nauwkeurig kaart gebracht. Er wordt geen grond opgeslagen of gereden op delen met de Japanse duizendknoop zodat een verdere verspreiding van deze soort door de werkzaamheden kan

worden uitgesloten. Als alternatief kan Japanse duizendknoop ook zorgvuldig worden verwijderd en afgevoerd en de groeiplaats worden afgedekt waardoor de depotgrond niet besmet kan worden. Hierbij kan gedacht worden aan zeil dat op zijn plek wordt gehouden door rijplaten.

7.3 Compenserende maatregelen

7.3.1 Takkenrillen

Door het behouden van het grootste deel van de takkenril en verplaatsen van enkele meters blijft de hoeveelheid beschutting en daarmee de potentiële verblijfplaatsen van de reptielen in het gebied behouden.

Na afronding van de werkzaamheden kan de heide schrale vegetatie weer tot ontwikkeling komen door de zadenbron in de bodem en de zaadbronnen in de heide. Om te voorkomen de randzone als verbreed wandelpad gebruikt gaat worden en het herstel van de vegetatie wordt belemmerd door betreding, wordt een nieuwe takkenrillen aangebracht. Deze takkenrillen worden geplaatst langs de randzone (weergegeven met de rode lijn in figuur 5).

7.3.2 Broeihoop

De potentiële broeihoop wordt aangevuld met in het werk vrijkomend materiaal bij de werkzaamheden waardoor opnieuw broei kan ontstaan.

7.4 Ecologische begeleiding

De in dit activiteitenplan beschreven maatregelen worden uitgevoerd onder begeleiding van een ter zake kundige ecologen van Loo Plan. Dit betreft:

- Inmeten Japanse duizendknoop (voltooid)
- Plaatsen en controleren reptielenplaatjes
- Verplaatsen van delen takkenril
- Plaatsen reptielenscherm
- Toolbox meeting bij start ontgravingswerkzaamheden/ inrichten bouwplaats
- Controle vluchtmogelijkheden reptielen en dassen
- Aanleg nieuwe takkenril
- Verwijderen reptielenscherm

Daarnaast worden de ecologen ingeschakeld bij onverwachte situaties tijdens de werkzaamheden. Alle bevindingen worden vastgelegd in een ecologisch logboek dat bij de afronding van de werkzaamheden aan het bevoegd gezag wordt verzonden.

Na afronding van de werkzaamheden is monitoring van het herstel van de randzone niet noodzakelijk. Het gaat hier om een smalle randzone aan de rand van het heidegebied. Omdat dit al pioniersvegetatie betreft, kan deze zich snel herstellen vanuit de nul situatie na afronding van de graafwerkzaamheden. Voor het heidegebied is reeds een beheerbeleid [10].

8 Alternatieven

8.1 Locatie

De voorgenomen werkzaamheden zijn specifiek voor de deze locatie. Alternatieve locaties voor de uitvoering van de werkzaamheden zijn dan ook niet aan de orde.

8.2 Inrichting

Voor de inrichting van het projectgebied zijn verschillende alternatieven overwogen. De nu gekozen werkwijze heeft, binnen de randvoorwaarden dat de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd (Veiligheid!), een zeer beperkte en slechts tijdelijk effect op flora en fauna. Hiermee scoort het veel beter als andere onderzochte alternatieven. Zo is het alternatief waarbij het leidingtracé dwars door de heide zou worden aangebracht veel ingrijpender voor flora en fauna maar financieel wel aantrekkelijk.

8.2.1 Alternatieve rijweg

Overwogen is om het verkeer van en naar De Schaapskooi en Trainingslocatie Drakenburg in zuidelijke richting om te leiden. Hierdoor zou minder ruimte nodig zijn bij S-6210 en blijft de rand van de heide onaangetast.

In zuidelijke richting zijn echter geen geschikte rijwegen te realiseren. De alternatieve route zou via een fietspad terug naar de Verlegde Weg over Anna's Hoeve moeten lopen (blauwe route Figuur 4). Dit fietspad zou verbreed moeten worden en loopt door bos en ook nog over een stuk heide. Niet alleen is het tijdelijke oppervlakteverlies van natuur hier groter, de weg vormt een barrière door het gebied waardoor de risico's op verkeersslachtoffers voor reptielen groter is als in de huidige situatie. Dit in tegenstelling tot de voorgenomen inrichting, waar langs de rand van het heidegebied wordt gewerkt.

De tijdelijke rijweg is ook niet verder naar het zuiden om te leiden, omdat de weg hier een spoorbaan passeert

(paarse route Figuur 2). Deze spoorwegovergang is onbe-

Figuur 2 Onderzochte alternatieve ontsluiting waakt waardoor omleiding van verkeer omwille van de verkeersveiligheid niet toegestaan.

8.2.2 Opslagterrein

Er waren verschillende terreinen die voor de opslag van materiaal gebruikt konden worden (deelgebied 5, 7 en 8 uit het vervolgonderzoek [3]).

Op de andere alternatieve terreinen zijn hazelwormen aanwezig. In het voorgenomen opslagterrein ligt alleen een *potentiële* broeihop, waar bij de inventarisatie geen ringslangen zijn waargenomen. De geschiktheid van de hoop als broedbiotoop is door de ouderdom van het materiaal afgenomen (gebrek aan warmte). Er voor de optie gekozen die leidt tot mogelijke verstoring (verlicht door de maatregelen die nog worden getroffen), in plaats van de opties waarbij verstoring zeker zou zijn.

8.3 Wijze van uitvoering

Met de hier voorgestelde werkwijze en de te plaatsen voorzieningen is er een goede afstemming tussen de wettelijke verplichtingen voor natuur en gas-leveringszekerheid.

Er is voor gekozen om een klein deel van de bestaande takkenrillen te verplaatsen in plaats van te verwijderen en

Bijlage 4

1. Natuurvrij maken werkgebied, of mitigatie voor verlies aan habitat.
 - a. De “reptielen plaatjes” worden aangebracht voor het natuurvrij maken van het werkgebied. Er worden minimaal 10 plaatjes in het werkgebied geplaatst en 5 in het heideterrein als mitigatie.
2. Aantal plaatjes dat wordt aangebracht
 - a. Zie vraag 1
3. Aantal controle momenten
 - a. Het aantal controle momenten is afhankelijk van de “vangst”. Wij gaan uit van minimaal 5 bezoeken bij gunstige weersomstandigheden en we wordt pas gestopt met “wegvangen” als er in 3 opeenvolgende bezoeken geen dieren worden gevangen. Omdat plaatjes vooral heel geschikt zijn voor het vangen van hazelwormen, wordt bij het onderzoek van de plaatjes ook gericht gekeken naar zandhagedissen.
4. Gunstige weersomstandigheden
 - a. Zie vraag 3
5. Ecologische vrijgave
 - a. De ecologische vrijgave wordt gedaan door een ecooloog na 3 opeenvolgende onderzoeken (bij geschikte weersomstandigheden) waarbij geen dieren zijn aangetroffen binnen het werkgebied.